9.1.13 LL

Helsingin poliisilaitos
Väkivaltarikosyksikkö
PL 11
00241 HKI

ESITUTKINTAPÖYTÄKIRJA 1 (36)

Nro 8010/R/134158/09
Pvm 27.11.2009

+Li 1, 2, 3

Rikoksesta epäilty Sukunimi etunimet henkilötunnus, ulkomaalaisen kansalaisuus	Rikos tai tapahtuma rikosnimike/tapahtuma tapahtumapaikka ja -aika	Lisämerkintä nuori henkilö, pidätettynä, vangittuna, haastettu
NYKOPP, Aino Kerttu Annikki **051150-**	**1. Murhan yritys** **29.10.2006** **2. Murhan yritys** **22.11.2006**	Vangittu 22.3.2009 Helsingin käräjäoikeuden päätöksellä rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittuun murhan yritykseen. Syytteen nostamisen määräaika on 30.12.2009.

SISÄLTÄÄ SALASSA PIDETTÄVÄÄ AINEISTOA

SISÄLTÄÄ SALASSA PIDETTÄVÄÄ AINEISTOA

Asianomistajan nimi

LEHMUSVIRTA, Ella Birgitta

☐ Jatkuu

☐ Sovitteluun
☐ Kirjalliseen menettelyyn:
Suostumuksen ja vastauksen määräpäivä: Tuomion antopäivä ja -aika: Pääkäsittelypäivä ja -aika:

Lisätietoja

Voimassa olevat pakkokeinot, alkamispäivämäärä
☐ takavarikko ☐ hukkaamiskielto ☐ vakuustakavarikko
☐ matkustuskielto ☐ ☒ pöytäkirjassa on liitteitä 25 kpl

Virallisen syyttäjän nimi (merkitään mikäli syyttäjä on erikseen määrätty)
Valtionsyyttäjä Leena Metsäpelto
Kihlakunnansyyttäjä Jouni Peräinen

Viite	Viitataan esitutkintapöytäkirjaan nro	Rikoksesta epäilty
	8010/R/120728/09	Nykopp, Aino Kerttu Annikki ☐ Jatkuu

SM-2001-01901/Tu-42
428.184.01.008/21.9.2007

P1

MURHAN YRITYS
29.10.2006 ja 22.11.2006
8010/R/134158/09

Sisällysluettelo

TUTKINTAILMOITUS	**3-6**
JOHDANTO	**7-21**
ASIANOMISTAJA:	
Lehmusvirta Ella Birgitta	
edunvalvojana Kokkonen Pirkko	**22-25**
RIKOKSESTA EPÄILTY:	
Nykopp Aino	**26-28**
TODISTAJAT:	
Lindström Iina, sairaalalääkäri	**29-30**
Marttinen Päivi, terveydenhoitaja	**31-33**
Piironen Katja, lääkäri, neurologi	**34-35**
MERKINNÄT JA ALLEKIRJOITUS	**36**
LIITTEET	

HELSINGIN POLIISILAITOS TUTKINTAILMOITUS Sivu 1 (4)

RVÄ 23.11.2009 8010/R/134158/09

Ilmoitustiedot:

Tutkinnanjohtaja:	A. KARALAHTI	0718775409
Tutkija:	C. GRANROTH	0718775460
Tutkija:	H. LEHIKOINEN	0718775306
Tutkija:	M. JUOTE	0718775324
Ilmoitusaika:	06.05.2009	
Vastaanottaja:	M. JUOTE	
Ilmoitustapa:	TUTKITTAESSA	

Asianimike:

1 MURHAN YRITYS
YKSITYISESSÄ ASUNNOSSA Lkm: 1
SU 29.10.2006
HELSINKI

2 MURHAN YRITYS
YKSITYISESSÄ ASUNNOSSA Lkm: 1
KE 22.11.2006
HELSINKI

Tapahtuma-aika:	SU 22.10.2006 - KE 22.11.2006	
Tapahtumaosoite:	NAHKAHOUSUNTIE 6 C 76	
Paikkakunta:	091/HELSINKI 1110/LAUTTASAARI	

Asianomistaja:

Nimi:	LEHMUSVIRTA, ELLA BIRGITTA	200223
Ammatti:	KESKUKSENHOITAJA ELÄ	
Osoite:		
Asia:	1, 2	

Rikoksesta epäilty :

Nimi:	NYKOPP, AINO KERTTU ANNIKKI	051150-
Ammatti:	PERUSHOITAJA	
Osoite:	091/HELSINKI	
Asia:	1, 2	

Todistaja:	KOKKONEN, PIRKKO MARJAANA	080551-
	MUU	
	LINDSTRÖM, IINA VEERA JOANNA 09/4711, TYÖ	071270-
	MARTTINEN, PÄIVI	18.09.1963
	PIIRONEN KATJA MARIANNA , MUU	170272-

Selostus:

Aino Nykoppin epäillään yrittäneen kaksi kertaa murhata Ella Lehmusvirran lääkeaineilla myrkyttämällä.

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua murhan yritystä, selvitettiin hätäkeskuslaitoksen avulla osoitteita, mihin rikoksesta epäilty Aino Nykopp oli soittanut ambulanssin. Näiden osoitteiden joukossa oli Ella Lehmusvirran kotiosoite Lauttasaaressa.

Esitutkinnassa on pystytty selvittämään kaksi murhan yritystä, jossa perushoitaja Aino Nykopp on ollut kotikäynnillä Lehmusvirran luona ja tämän jälkeen Ella Lehmusvirran yleistila on romahtanut ja hän on ollut tajuttomana sairaala hoidossa. Tutkimuksissa on ilmennyt, että bentsodiatsepiinimyrkytys oli aiheuttanut Ella Lehmusvirralle ilmeisen hengenvaarallisen tilan.

Tapahtuma-aikoihin vuonna 2006 Ella Lehmusvirta on asunut kotonaan aviomiehensä Toivo Lehmusvirran kanssa. Tuolloin he olivat saaneet Helsingin kaupungin kotihoidon palveluita kerran viikossa, jolloin heidän lääkepurkeistaan oli laitettu päiväannokset valmiiksi dosettiin. Kun Vanhustyön keskusliiton kotiavustajana toiminut Aino Nykopp aloitti työt Lehmusvirtojen luona, hänen toimenkuvaansa kuului antaa nämä valmiissa dosetissa olevat lääkkeet ruoan jaon yhteydessä.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

Rikoksesta epäilty perushoitaja Aino Nykopp kertoi päätelleensä Toivo Lehmusvirran syöttävän Ella Lehmusvirralle omia lääkkeitään, hän ei itse tätä ollut nähnyt. Hän itse sanoi kertoneensa asiasta Lehmusvirtojen omaisille.

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Asiassa suoritetuista kuulusteluista ja hankituista asiakirjoista sekä lausunnoista ilmenee, että Ella Lehmusvirran elimistöstä on 29.10.2006 ja 22.11.2006 löytynyt merkittäviä lääkeainepitoisuuksia bentsodiatsepiinia.

Nämä lääkeaineet ovat aiheuttaneet lääkeainemyrkytyksen ja näin elimistön toimintaa yleisesti heikentäneenä aiheuttaneet Ella Lehmusvirran syvän tajuttomuuden, hengitysvajeen ja yleistilan romahtamisen. Myrkytyksen vaikeusaste on ollut Poison Severity Score -asteikolla 29.10.2006 - lievä ja 22.11.2006 - keskivaikea.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

Esitutkinnassa on selvinnyt, että perushoitaja Aino Nykopp on hoitanut Ella Lehmusvirtaa hänen kotonaan tapahtumapäivänä 29.10.2006 kello 12:30 - 13:45, kun Lehmusvirta on kirjautunut Marian sairaalaan 13:48.

Toista tapahtumapäivää 22.11.2006 edeltävänä tiistaina 21.11.2006 Nykopp on ollut kotikäynnillä Ella Lehmusvirran luona kello 13 - 15 ja 22:45 - 23:15. Keskiviikkona 22.11.2006 kello 00:30 - 1:20 ja 8:40 - 11. Nykopp on soittanut

hätäkeskukseen kello 9:00 ja kertonut Lehmusvirran hitaasti heikentyneestä yleistilasta.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä on perushoitaja Aino Nykopp ollut tietoinen edellä mainittujen lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta 83-vuotiaalle Ella Lehmusvirralle. Lääketieteessä on yleisesti tiedossa, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Aino Nykopilla on ollut hallussaan huomattavia määriä bentsodiatsepiineihin kuuluvia lääkeaineita.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että Aino Nykopp on syyllistynyt Ella Lehmusvirran kahteen murhan yritykseen 29.10.2006 ja 22.11.2006 antamalla hänelle myrkytysannokset bentsodiatsepiineja sisältäviä lääkeaineita.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

JOHDANTO

Esitutkintapöytäkirjaan 8010/R/134158/09
Murhan yritys
Asianomistaja Ella Birgitta Lehmusvirta
29.10.2006 ja 22.11.2006

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua 14.3.2009 tapahtunutta murhan yritystä, jossa epäillään terveydenhuollon ammattihenkilön, perushoitaja Aino Nykoppin myrkyttäneen lääkeaineilla hoitamansa 80-vuotiaan vanhuksen, eläkkeellä olleen englanninkielen lehtorin Salme Seamanin ilmeni, että Nykopp on yksityisen työsuhteensa lisäksi tehnyt työtä perushoitajana Vanhustyön Keskusliitolle.

ELLA LEHMUSVIRRAN TAPAUS ESITUTKINTAAN

Tutkittaessa edellä mainittua, 14.3.2009 tapahtunutta murhan yritystä, jossa rikoksesta epäiltynä oli Aino Nykopp, pyydettiin Hätäkeskuslaitokselta tiedot kaikista Nykoppin puhelinliittymästä soitetuista hätäpuheluista.
Hätäkeskuksesta toimitettiin poliisille lista 1.10.2005 - 7.5.2008 välisenä aikana numerosta 050 5973815 soitetuista hätäpuheluista.
Näiden puheluiden joukossa oli kaksi Nykoppin soittamaa puhelua, joissa Aino Nykopp ilmoittaa Hätäkeskukseen hoitamansa vanhuksen Ella Lehmusvirran terveydentilan heikkenemisestä.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

RIKOKSESTA EPÄILLYN AINO NYKOPPIN TYÖSUHDE VANHUSTYÖN KESKUSLIITOSSA

Vanhustyön Keskusliitosta saatujen tietojen mukaan Aino Nykopp on aloittanut kotikäynnit Lehmusvirroilla 10.4.2006, jolloin asiakkuus oli alkanut. Viimeinen Aino Nykoppin käynti Lehmusvirtojen luona oli 14.4.2007.

PERUSHOITAJA AINO NYKOPPIN KOULUTUS

Suoritettujen tarkastusten mukaan Aino Nykopp on terveydenhuollon ammattilainen. Hän on 20.12.1985 suorittanut apuhoitajan tutkinnon Helsingin sairaanhoito-opistossa, minkä jälkeen hän on toiminut useita vuosia perushoitajana mm. Meilahden sairaalassa, missä on saanut työn ohessa täydennyskoulutusta. Hän on suorittanut mm. vuonna 2005 HUSLAB - näytteenottaja kurssin.

NYKOPPIN TOIMENKUVA

Toivo Lehmusvirran tytär Pirkko Kokkonen kertoi, että Aino Nykopp oli aloittanut käynnit hänen isänsä ja Ellan luona keväällä 2006. Nykopp oli aluksi käynyt kolme kertaa viikossa. Hänen toimenkuvaansa oli kuulunut lämmittää ateriapalvelun valmiiksi laittama ruoka, katsoa, että Toivo ja Ella söivät ja kävelyttää Ellaa. Kotisairaanhoitajan tehtävänä oli ollut laittaa kerran viikossa lääkkeet dosettiin ja Vanhustyön Keskusliiton avustaja eli Aino Nykopp, oli tarvittu juuri lääkkeiden antamiseen ruoan yhteydessä.
Jo lyhyen ajan kuluttua Aino Nykopp oli alkanut käydä useammin Lehmusvirroilla; hän oli tullut asunnolle myös iltaisin ja viikonloppuisin.
Pirkko Kokkonen kävi itse Nykoppin hoitojakson aikana tapaamassa isäänsä ja Ellaa kerran viikossa, hänen veljensä kävivät siellä harvemmin. Lisäksi Ellan veljenpoika kävi heitä tervehtimässä. Kokkonen ei kuitenkaan käynyt asunnolla samaan aikaan kun Nykopp oli siellä.

Ella Lehmusvirran joutuminen toistamiseen sairaalaan lääkeyliannostuksen vuoksi, oli tullut Pirkko Kokkoselle yllätyksenä.
Aino Nykopp ei ollut koskaan sanonut mitään siitä, että Toivo antaisi omia lääkkeitään Ellalle tämän rauhoittamiseksi. Kokkosen tietoon ei ollut tullut sekään, että Ella olisi lähtenyt kävelemään öisin. Kokkonen epäili, että jos Ella olisi ollut sellainen, että hän kävelee öisin, olisi se varmasti tullut esille myös hoitolaitoksissa, mutta kukaan ei koskaan ollut sellaisesta kertonut.

Aino Nykopp kertoi muistavansa Lehmusvirtojen pariskunnan hyvin, koska oli ehtinyt hoitaa heitä yli puolivuotta päivittäin.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 24 k.

29.10.2006

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa lauantaina 28.10.2006 kello 12:30 - 13:45 ja sunnuntaina 29.10.2006 kello 12:30 - 13:45 ja 20:20 - 23:45.
Työseloste on liitteenä nro 4.

YHTEENVETO VANHUSTYÖN KESKUSLIITON HOITAJISTA JA HOITOAJOISTA

Esitutkinnassa on tehty yhteenveto Vanhustyön keskusliiton työselosteiden perusteella Lehmusvirtojen luona käyneistä hoitajista ja hoitoajoista. Tapahtumapäivää 29.10.2006 edeltävinä päivinä oli Lehmusvirtojen luona käyty kerran vuorokauden keskipäivän aikaan.
Yhteenveto Vanhustyön keskusliiton hoitajista ja hoitoajoista on liitteenä nro 23.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25k.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2 k.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2 k.

22.11.2006

TYÖSELOSTE KOTIPALVELUSTA

VTKL-Palvelut Oy:n työseloste-lomakkeelle Aino Nykopp on merkinnyt työaikansa Lehmusvirtojen luona tiistaina 21.11.2006 kello 13 - 15 ja 22:45 - 23:15. Keskiviikkona 22.11.2006 kello 00:30 - 1:20 ja 8:40 - 11 ja 15:30 - 16:30.
Vanhustyön keskusliiton työseloste 22.11.2006 on liitteenä nro 10.

YHTEENVETO VANHUSTYÖN KESKUSLIITON HOITAJISTA JA HOITOAJOISTA

Esitutkinnassa on tehty yhteenveto Vanhustyön keskusliiton työselosteiden perusteella Lehmusvirtojen luona käyneistä hoitajista ja hoitoajoista. Tapahtumapäivää 22.11.2006 edeltävinä päivinä oli Lehmusvirtojen luona käyty kaksi kertaa vuorokaudessa keskipäivän aikaan ja illalla kello 21 aikaan. Kuitenkin 20.11. iltakäynti oli alkanut kello 22.15, 21.11. kello 22:45 - 23.15 ja uudelleen saman yön aikana kello 00.30 - 01:20 ja 22.11. Nykopp oli tullut käynnille 8:40 ja soittanut hätäkeskukseen kello 09:00.
Yhteenveto Vanhustyön keskusliiton hoitajista ja hoitoajoista on liitteenä nro 23.

HÄTÄKESKUKSEEN SOITTO

Hätäkeskuslaitokselta saadun tiedon perusteella Aino Nykopp on matkapuhelinliittymästään soittanut hätäkeskukseen keskiviikkona 22.11.2006 kello 09:00 ja pyytänyt ambulanssin Lehmusvirtojen kotiosoitteeseen Ella Lehmusvirran hitaasti heikentyneen yleistilan takia.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

HUUMESEULONTANÄYTTEEN JOHTOPÄÄTÖKSET AINEIDEN MÄÄRÄSTÄ

Ylilääkäri Kaarlo Hoppu on sanonut, että huumeseulontanäytteen perusteella ei voida vetää johtopäätöksiä aineiden annoksista.
Hoppu on määrittänyt huumeseulonnan olevan testi myrkytyksen toteamiseksi eli tarkoitus sillä ei ole määritellä syökö potilas esim. bentsodiatsepiini- tai opiaattilääkkeitä. Tarkoitus on siis kliinisesti päivystyspoliklinikalla määritellä se onko potilaan romahtaneen yleistilan tai tajunnan laskun syynä lääkeainemyrkytys. Ja tätä vasten huumeseulonnan tulos on positiivinen silloin, kun tutkittavan potilaan kehossa on myrkytysmäärät lääkeaineita.

HUUMESEULAN REAGOINTI BENTSODIATSEPIINIEN KALTAISIIN LÄÄKEAINEISIIN

Esitutkinnassa esitettiin kysymys siitä, tuleeko huumeseulonnassa bentsodiatsepiinit positiiviseksi, jos potilaan kehossa on myrkytysmäärät bentsodiatsepiinien kaltaisia lääkeaineita. Bentsodiatsepiinien kaltaisia lääkeaineita ovat mm. tsolpideemi (esim. Stilnoct), tsaleploni (esim. Sonata) ja tsopikloni (esim. Imovane ja Zopinox)
Professori Neuvonen HUS-labista otti yhteyttä laitevalmistaja Rocheen, josta vastattiin, että positiivinen tulos tulee ainoastaan bantsodiatsepiinimyrkytyksestä.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k. 126

YLILÄÄKÄRI KAARLO HOPUN ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Johtopäätöksissä ylilääkäri Kaarlo Hoppu lausuu mm. seuraavaa Ella Lehmusvirran myrkytyksestä 22.11.2006:
"Toisella kertaa, 22.11.2006, kysymyksessä oli myös mitä ilmeisimmin bentsodiatsepiinimyrkytys, koska silloinkin bentsodiatsepiinien vastalääkkeen flumatseniilin antaminen korjasi tajunnan tason alentuman ja myös todetun hengitysvajauksen. Poison severity score - asteikolla myrkytyksen vaikeusaste oli keskivaikea (moderate) kahdella kriteerillä (potilas oli tajuton reagoiden kivulle ja hypoksemia joka edellytti lisähapen antamista, joka tässä tapauksessa korvattiin vastalääkkeen annolla). On tärkeä huomata, että vastalääkkeen anto ei sinänsä vaikuta myrkytyksen vaikutusasteen arvioon käytettäessä Poison severity scorea. Esimerkiksi edellä mainittu hypoksemia perustuu todettuun alentuneeseen happisaturaatioon, joka oli huoneilmaa hengittäessä 88%. Happisaturaation arvoja > 90% pidetään riittävinä, vaikkakin akuuteissa tilanteissa pyritään yleensä tasoon 94 - 98%. Matalammilla arvoilla on ryhdyttävä toimiin hapetuksen parantamiseksi, joka yleensä tarkoittaa lisähapen antamista."
Ylilääkäri Kaarlo Hopun asiantuntijalausunto on liitteenä nro 19.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k. 25+26

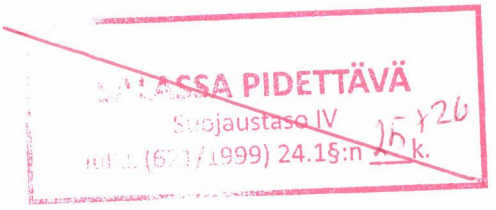
SSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
15 v 26
k.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 26 k.

TOIVO LEHMUSVIRRAN RAHAT JA KADONNEET TAVARAT

Pirkko Kokkonen kertoi kuulustelussaan, että oli ollut todella outoa, kuinka nopeasti hänen isältään kului rahaa helmi-maaliskuussa 2007. Kokkosen mukaan Toivo Lehmusvirta oli myynyt autonsa ja sijoittanut rahaa 10 000 - 20 000 euroa, eikä toukokuussa 2007 näitä rahoja ollut enää jäljellä.
Aino Nykopp oli jouluna 2006 antanut Ellalle ja Toivolle lahjat, jotka olivat jossain vaiheessa kadonneet. Nykoppin Toivolle antama lahja löydettiin kotietsinnällä hänen asunnostaan. Pirkko Koskinen tunnisti kirjan varmuudella samaksi, mikä Toivolta oli kadonnut.
Valokuva Nykoppin asunnosta löytyneestä kirjasta on liitteenä nro 20.

ELLA LEHMUSVIRRAN KUNTO LASKI, KUN NYKOPP TOIMI HOITAJANA

Pirkko Kokkosen kertoi kuulustelussaan, että Ella oli ollut kovin väsynyt sen jälkeen, kun Aino tuli heidän hoitajaksi. Kun Ella siirtyi palvelutaloon, hänen fyysinen kunto kohosi todella paljon.

AINO NYKOPILLA ON OLLUT HALLUSSAAN BENTSODIATSEPIINEJA

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppilla on ollut hallussaan useiden vuosien ajan huomattavia määriä bentsodiatsepiineja. Tablettien määrä on laskettu esitutkinnassa perustuen takavarikkopöytäkirjojen kirjauksiin.

Nykoppin hallusta on takavarikoitu mm. 1630 tablettia bentsodiatsepiineja 11.7.2005. Lääkkeet, joihin Nykoppilla oli, osoittaa reseptit luovutettiin hänelle takaisin. **Tutkintailmoitus ja takavarikkopöytäkirja 6070/R/127632/05 liitteenä nro 21.**

Nykoppin hallusta takavarikoitiin mm. 1206 tablettia bentsodiatsepiineja 15.10.2008. **Esitutkintapöytäkirja; huumausainerikos 15.10.2008, 6070/R/176201/08 on liitteenä nro 22.**

Tutkittaessa ilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua huumausainerikosta, vastasi Nykopp kuulustelukertomuksessaan 18.11.2009 kysymykseen hallussaan 13.6.2009 olleista lääkkeistä mm. bentsodiatsepiineista seuraavaa:

BENTSODIATSEPIINIEN HAITTAVAIKUTUKSET VANHUKSIIN

Yleisesti lääketieteellisessä kirjallisuudessa on kannanottoja siitä, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Bentsodiatsepiinit lisäävät muiden rauhoittavasti vaikuttavien lääkkeiden tehoa, mukaan lukien opiaattien.
Epäsuotuisina vaikutuksina vanhuksiin on mainittu esim., että vanhukset ovat herkempiä kuin nuoret bentsodiatsepiinien keskushermostoa lamaaville vaikutuksille. Bentsodiatsepiineja tulisi voida välttää aina kun mahdollista ne voivat aiheuttaa vanhuksissa sekavuutta, vaeltelua öisin, amnesiaa, tasapainon menetystä, krapulavaikutuksen ja pseudodementiaa. Vanhuksien kasvanut herkkyys bentsodiatsepiineille johtuu osittain siitä, että he metaboloivat lääkkeitä tehottomammin kuin nuoremmat. Niinpä lääkkeen vaikutus kestää kauemmin ja lääkkeen kumuloitumista esiintyy herkästi säännöllisessä käytössä. Kuitenkin jopa samoilla pitoisuuksilla veressä, on bentsodiatsepiinien lamaava vaikutus suurempi vanhuksiin.
Lähteenä on käytetty Professori C. Heather Ashtonin, alkuperäistä tekstiä, jonka on kääntänyt Ari Tiensuu 2002–2003; Bentsodiatsepiinit - kuinka ne toimivat ja kuinka vierottaa

SALASSA PIDETTÄVÄ
Julkisuuslaki (621/1999) 24.1§:n 20 k.

PROFESSORI ERKKI VUOREN ASIANTUNTIJALAUSUNTO BENTSODIATSEPIINEISTA, NIIDEN VAIKUTUKSISTA JA HENGENVAARALLISUUDESTA

Professori Erkki Vuori kirjaa mm. seuraavaa:
"Yhteisen vaikutuskohdan johdosta kaikkien bentsodiatsepiinien aiheuttamat haittavaikutukset ovat yhteisiä koko ryhmälle. Haittavaikutuksia ovat uneliaisuus, sekavuus, verenpaineen aleneminen, lihasheikkous, hengityslama, ruumiinlämmön aleneminen ja muistamiseen liittyvät häiriöt."
"Vanhukset ovat bentsodiatsepiinien käytön suhteen erityisryhmä. Martindalen (2007) mukaan vanhukset voivat olla erityisen herkkiä jo yksittäisille terapeuttisille bentsodiatsepiiniannoksille."
"Selkeä yliannos mitä tahansa bentsodiatsepiiniryhmän lääkeainetta aiheuttaa keskushermoston lamautumistilan ja tajunnan tason äkillisen laskun. Naikka syvä tajuttomuus ja elämää ylläpiutävien elintoimintojen lamaantuminen on mahdollista, on myrkytyspotilas kuitenkin usein syvässä unta muistuttavassa tilassa, josta potilas on ajoittain herätettävissä. Erityisen suuri myrkytyksen vaara liittyy kuitenkin vanhuksille annettuihin suuriin kerta-annoksiin."
"Bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineet aiheuttavat Suomessa vuosittain useita myrkytyskuolemia. Näissä kuolemissa on tyypillisesti samanaikaisesti nautittu alkoholia ja / tai muita lääkkeitä. Oikeuskemian osaston tilastoissa on vuosilta 2004 - 2008 myös sellaisia myrkytyskuolemia, joissa on löydetty pelkästään bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineita."
"Yhteenvetona edellisestä esitän kantanani, että yhden tai useamman bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineen normaalin iän mukaisen hoito-annoksen selvästi ylittävän kerta-annoksen antaminen bentsodiatsepiineihin tottumattomalle huonokuntoiselle vanhukselle aiheuttaa uhrin keskushermoston lamaantumisen kautta kunnon äkillisen romahtamisen, tajunnan tason laskun sekä huonontaa potilaan hengitysfunktiota, aiheuttaa verenpaineen alenemista ja ruumiinlämmön alenemista. Tällainen myrkytystila on selkeästi hengenvaarallinen ja voi johtaa hoitamatta kuolemaan."
"Kaikki bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineet vaativat reseptilääkkeinä lääkärin antaman lääkemääräyksen, jossa on yksilölliset annosteluohjeet, joista hoitohenkilökunta ei saa poiketa."
Professori Erkki Vuoren asiantuntijalausunto on liitteenä nro 23.

ELLA LEHMUSVIRRAN RANGAISTUSVAATIMUS JA YKSITYISOIKEUDELLISET VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

Pirkko Kokkonen on Ella Lehmusvirran edunvalvoja. Hän vaatii tekoon syyllistyneelle Aino Nykoppille rangaistusta kahdesta murhan yrityksestä. Kokkonen tulee asianajajan avustuksella esittämään yksityisoikeudellisia vahingonkorvausvaatimuksia.

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Asiassa suoritetuista kuulusteluista ja hankituista asiakirjoista sekä lausunnoista ilmenee, että Ella Lehmusvirran elimistöstä on 29.10.2006 ja 22.11.2006 löytynyt merkittäviä lääkeainepitoisuuksia bentsodiatsepiinia.

Nämä lääkeaineet ovat aiheuttaneet lääkeainemyrkytyksen ja näin elimistön toimintaa yleisesti heikentäneenä aiheuttaneet Ella Lehmusvirran syvän tajuttomuuden, hengitysvajeen ja yleistilan romahtamisen. Myrkytyksen vaikeusaste on ollut Poison Severity Score -asteikolla 29.10.2006 - lievä ja 22.11.2006 - keskivaikea.

Molemmissa lääkeainemyrkytyksissä Ella Lehmusvirralle on jouduttu antamaan bentsodiatsepiinien vastalääkettä Lanexatia useita kertoja ja jatkuvana tiputuksena, jotta hänen tajuntansa on kohentunut.

JulkL (621/199 24.1§:n 25 k.

Esitutkinnassa on selvinnyt, että perushoitaja Aino Nykopp on hoitanut Ella Lehmusvirtaa hänen kotonaan tapahtumapäivänä 29.10.2006 kello 12:30 - 13:45, kun Lehmusvirta on kirjautunut Marian sairaalaan 13:48.

Toista tapahtumapäivää 22.11.2006 edeltävänä tiistaina 21.11.2006 Nykopp on ollut kotikäynnillä Ella Lehmusvirran luona kello 13 - 15 ja 22:45 - 23:15. Keskiviikkona 22.11.2006 kello 00:30 - 1:20 ja 8:40 - 11. Nykopp on soittanut hätäkeskukseen kello 9:00 ja kertonut Lehmusvirran hitaasti heikentyneestä yleistilasta.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä on perushoitaja Aino Nykopp ollut tietoinen edellä mainittujen lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta vaikeasti perussairaalle 83-vuotiaalle Ella Lehmusvirralle. Lääketieteessä on yleisesti tiedossa, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Professori Erkki Vuori on asiantuntijalausunnossaan bentsodiatsepiineista, niiden vaikutuksista ja hengenvaarallisuudesta esittänyt kantantansa, että yhden tai useamman bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineen normaalin iän mukaisen hoito-annoksen selvästi ylittävän kerta-annoksen antaminen bentsodiatsepiineihin tottumattomalle huonokuntoiselle vanhukselle aiheuttaa uhrin keskushermoston lamaantumisen kautta kunnon äkillisen romahtamisen, tajunnan tason laskun sekä huonontaa potilaan hengitysfunktiota, aiheuttaa verenpaineen alenemista ja ruumiinlämmön alenemista. Tällainen myrkytystila on selkeästi hengenvaarallinen ja voi johtaa hoitamatta kuolemaan

Aino Nykopilla on ollut hallussaan huomattavia määriä bentsodiatsepiineihin kuuluvia lääkeaineita.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että Aino Nykopp on syyllistynyt Ella Lehmusvirran kahteen murhan yritykseen 29.10.2006 ja 22.11.2006 antamalla hänelle myrkytysannokset bentsodiatsepiineja sisältäviä lääkeaineita.

Asiassa on suoritettu seuraavat kuulustelut: